

5.SINIF TÜRKÇE DERSİ GÜNLÜK PLAN (5. METİN)

DERS BİLGİSİ	
Dersin Adı	TÜRKÇE
Sınıf	5
Tarih	Ekim 2024
Yayınevi	MEB
Temanın Adı/Metnin Adı	ATATÜRK'Ü TANIMAK / YA İSTİKLAL YA ÖLÜM
	TEMA KAVRAMLARI <ul style="list-style-type: none">✓ Atatürk✓ Millî Mücadele✓ Cumhuriyet✓ Kültürel farkındalık✓ Tarih bilinci✓ Millî bilinç✓ Çalışkanlık,✓ Özgürlük,✓ Vatanseverlik,✓ Yardımseverlik,✓ Strateji,✓ Yöntem,✓ Teknik,✓ Hikâye unsurları,✓ Sorumluluk,✓ Bağımsızlık,✓ Tahmin,✓ Geçiş ve bağlantı ifadeleri
Önerilen Süre	(8 ders saati)
Alan Becerileri	Anlama, TAB1. Dinleme/izleme, TAB2. Okuma, , Anlatma, TAB3. Konuşma, TAB4. Yazma
Okul Temelli Planlama	-
Kavramsal Beceriler	KB2.4. Çözümleme, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.15. Yansıtma, KB2.17. Değerlendirme, KB3.3. Eleştirel Düşünme
Eğilimler	E1.1. Merak, E1.2. Bağımsızlık, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.3. Girişkenlik, E2.4. Güven, E3.1. Uzmanlaşma, E3.2. Odaklanma, E3.3. Yaratıcılık, E3.7. Sistemati Olma, E3.8. Soru Sorma, E3.11. Özgün Düşünme
PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER	
Sosyal-Duygusal Öğr. Bec.	SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık Becerisi), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme Becerisi), SDB1.3. Kendini Uyarılama (Öz Yansıtma Becerisi), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.2. Esneklik
Değerler	D14. Saygı, D11. Özgürlük, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik
Okuryazarlık Becerileri	OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB7. Veri Okuryazarlığı
Disiplinler Arası İlişki	Sosyal Bilgiler
Beceriler Arası İlişki	KB2.1. Çelişki Giderme, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.8. Sorgulama

<p>Öğrenme Çıktıları ve Süreç Bileşenleri</p> 	<p>Dinleme/izleme</p> <p>T.D.5.1. Dinlemede/izlemede materyal seçimini yönetebilme</p> <p>T.D.5.2. Dinlemede/izlemede strateji ve yöntem seçimlerini yönetebilme</p> <p>T.D.5.3. Dinleyeceğinin/izleyeceğinin içeriğine yönelik tahminde bulunabilme</p> <p>T.D.5.4. Dinlediğinde/izlediğinde geçen anlamını bilmediği söz varlığı unsurlarının anlamını tahmin edebilme</p> <p>T.D.5.13. Öyküleyici metinlerdeki hikâye unsurlarını belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme</p> <p>T.D.5.25. Dinleme/izleme sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendini uyarlayabilme</p> <p>Okuma</p> <p>T.O.5.1. Okumada materyal seçimini yönetebilme</p> <p>T.O.5.2. Sesli ve sessiz okurken akıcı okuma unsurlarını yönetebilme</p> <p>T.O.5.3. Okumada strateji ve yöntem seçimlerini yönetebilme</p> <p>T.O.5.4. Okuyacağı metnin içeriğine yönelik tahminde bulunabilme</p> <p>T.O.5.5. Metinde geçen anlamını bilmediği söz varlığı unsurlarının anlamını tahmin edebilme</p> <p>T.O.5.14. Öyküleyici metinlerdeki hikâye unsurlarını belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme</p> <p>T.O.5.27. Okuma sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendini uyarlayabilme</p>	<p>Konuşma</p> <p>T.K.5.1. Konuşma sürecini yönetebilme</p> <p>T.K.5.2. Konuşma yöntem ve tekniklerine yönelik seçimlerini yönetebilme</p> <p>T.K.5.11. Konuşmasında tahminlerinden yararlanabilme</p> <p>T.K.5.24. Uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanabilme</p> <p>T.K.5.25. Konuşmasında beden dilini ve mekânı etkili kullanabilme</p> <p>T.K.5.26. Konuşma sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendini uyarlayabilme</p> <p>Yazma</p> <p>T.Y.5.1. Yazma sürecini yönetebilme</p> <p>T.Y.5.2. Yazma strateji, yöntem ve tekniklerine yönelik seçimlerini yönetebilme</p> <p>T.Y.5.3. Yazısında içerik ve yapıya yönelik seçimlerini yönetebilme</p> <p>T.Y.5.8. Yazılı üretim ve yazılı etkileşiminde tahminlerinden yararlanabilme</p> <p>T.Y.5.20. Uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanabilme</p> <p>T.Y.5.21. Yazım kuralları ve noktalama işaretlerini uygulayabilme</p> <p>T.Y.5.22. Yazma sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendini uyarlayabilme</p>
<p>Öğrenme Kanıtları</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Kontrol listesi * Cümle tamamlama * Boşluk doldurma/Açık uçlu soru/Sözcük ilişkilendirme * Öz değerlendirme 	
<p>İçerik Çerçevesi</p>	<p>Strateji</p> <p>Yöntem ve Teknik</p> <p>Hikâye Unsurları</p> <p>Geçiş ve Bağlantı İfadeleri</p> <p>Tahmin</p> <p>Akıcı Okuma</p> <p>Metin Yapısı</p>	
<p>ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI</p>		

Temel Kabuller	Bu temada öğrencilerin akıcı şekilde okuma, öyküleyici metinlerle ilgili basit çözümler yapma gibi becerileri edinmek için temel bilgi ve yeterliliklere sahip olduğu kabul edilmektedir.
Ön Değerlendirme Süreci	Öğrencilerin temaya ilişkin temel kabullerini -ön bilgilerini- tespit etmek için soru-cevap, tartışma, beyin fırtınası, kümeleme gibi yöntem ve teknikler uygulanır.
Köprü Kurma	Birinci temada kullanılan okuma, dinleme/izleme yöntem ve teknikleri bu temada verilen yöntem ve tekniklerle ilişkilendirilir. Birinci temada yüzey anlamı belirlemeye yönelik yapılan çalışmalar, bu temadaki hikâye unsurlarını belirlemeye yönelik çalışmalarla ilişkilendirilir. Bu temada öğrenilen strateji, yöntem ve teknikler sonraki temalarda kullanılacak strateji, yöntem ve tekniklerle ilişkilendirilir.
Öğretme Uygulamaları	<ul style="list-style-type: none">* Derse başlamadan önce öğrencilerin oyun dünyasına yönelik hazır bulunuşluklarını belirlemek ve varsa gelişmeye açık yönlerini güçlendirmek için gerekli çalışmalar yapılır.* Bu çalışmalar kapsamında tema ile ilgili konular (fiziksel oyun, entelektüel oyun, sosyal-duygusal oyun, dijital eğitici oyunlar) ile temaya ait değerler arasındaki ilişkiye yönelik etkinlikler yaptırılır.* Öğrencilere öğrenme çıktısına ve metnin konusuna yönelik ön bilgilerinden yararlanarak cevaplayabileceği sorular sorulup öğrencilerin motive ve derse dâhil olmaları sağlanır.* Hazırlık aşamasında gerekirse destekleyici materyaller kullanılır.* Öğrencilerin daha önce okudukları, dinledikleri/izledikleri bir materyaldeki yüzey anlamı ilgili yer, zaman, konu, ana fikir, kişi vb. bulmalarına yönelik hazırlık çalışmalarına yer verilir. Metnin özelliğine göre okuma, dinleme/izleme yöntem ve tekniklerinden bir veya birkaçı uygulanır.* Dinleme/izleme veya sesli okuma sürecinde öğrencilerin başkalarını saygıyla (D14.1, D14.2) dinlemelerini sağlayacak etkinliklere (yönerge verme, bilgi kartı hazırlama, örnek olay gösterme vb.) yer verilir.* Öğrenciler okuma, dinleme/izleme çalışmalarını tamamladıktan sonra gerekli görüldüğü takdirde metnin bir bölümü ve/veya tamamı tekrar okunur, dinlenir/izlenir.
Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça * Öğretmen * Öğrenci	www.tdk.gov.tr https://sozluk.gov.tr/ internet siteleri, sözlük, deyimler ve atasözleri sözlüğü, EBA, konu ile ilgili dergi haberleri, gazete kupürleri, videolar...
KEŞİF YOLCULUĞU	Soru: Sanal müze turunda ilginizi çeken unsurları ve sanal tur sayesinde neler öğrendiğinizi arkadaşlarınızla paylaşınız. <ul style="list-style-type: none">• Cevap: Sanal müze turunda ilk TBMM binasının tarihi yapısını ve mimarisini keşfetme imkânı buldum. Müzede sergilenen, savaş dönemine ait belgeler, yazışmalar ve önemli kararlar hakkında bilgi edinebildim. Atatürk'ün ve Kurtuluş Savaşı'nda önemli rol oynayan diğer komutanların odalarını gezip, bu odalarda sergilenen kişisel eşyalar ve belgeleri inceleyebildim. Kurtuluş Savaşı dönemindeki ilk meclis oturumlarının yapıldığı salonları gezerek, tarihi anların izlerine tanıklık ettim. Meclis kürsüsü, sıralar ve toplantı odaları, dönemin atmosferini yansıtıyordu. Müzede sergilenen, Kurtuluş

Savaşı'nın önemli kahramanlarına ait kişisel eşyalar, üniformalar ve diğer hatıraları gördüm. Sanal turun bana çok katkısı oldu.

Soru: Kurtuluş Savaşından TBMM'nin açılışına kadar geçen süreci düşününüz.

Türk milletinin azim ve kararlılığının bu sürece nasıl bir etkisi olmuştur?

- **Cevap:** Kurtuluş Savaşı'ndan TBMM'nin açılışına kadar olan süreç, Türk milletinin azmi, kararlılığı ve bağımsızlık arzusu sayesinde başarıyla tamamlanmıştır. Millettin bir araya gelerek gösterdiği direniş, işgallere karşı koyma iradesi ve Mustafa Kemal'in liderliğinde sürdürülen mücadele, Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerini atmıştır. Bu süreçte millettin kararlılığı, Kurtuluş Savaşı'nı zafere taşımış ve TBMM'nin kurulmasıyla bağımsızlık mücadelesi resmen taçlanmıştır.

Güdüleme

Bağımsızlık nedir?

Bağımsızlık kavramı ne anlama gelir?

Herhangi bir kişi, kuruluş ya da ülkenin, yabancı bir yetkenin denetim ve güdümünde olmadan kendi kendini yönetebilmesi (istiklâl). Buyuran, bağımlı olmayan, tek, bölünmez, devredilmez ve zaman aşımına uğramaz bir ifade yetkisi olarak karşımıza çıkan bağımsızlık, devletin hukuk ölçütüdür.

Bu dersimizde “YA İSTİKLAL YA ÖLÜM” adlı metni işleyeceğiz.

Sevgili Çocuklar, bugün sınırları içinde yaşadığımız Türkiye Cumhuriyeti'nin nasıl kurulduğunu hepimiz biliyoruz. Atalarımız, Milli Mücadele yıllarında, Atatürk'ün önderliğinde birleşmiş, ülkemizi işgal etmek isteyen düşmanla canla başla savaşmış ve destansı bir zafer kazanmışlardır.

Milli mücadele yıllarında çekilen sıkıntıları, yapılan fedakârlıkları, kahramanlıkları her yerde okuyor, dinliyoruz. O günün zorlu şartlarında, yokluk içinde, sadece azim, cesaret ve kalplerdeki yurt sevgisi ile mücadele ederek tarih yazdık. Gencinden yaşlısına, kadınından çocuğuna herkes bu kutlu mücadeleye katılmış, herkes elinden geleni yapmıştır. Peki, biz o dönem yaşasaydık vatanımızın düşman işgalinden kurtulması için neler yapardık?

...

Şimdi ise bize düşen görev, atalarımız tarafından bizim için düşmandan arındırılmış bu topraklar için çok çalışmak, ülkenin gelişmesi için elimden gelen gayreti göstermektir. Bu hepimizin görevidir.

Bağımsızlık, bir toplumun veya bir devletin, kendi nüfusu tarafından özgürce yönetilebilmesidir. **Yani egemenlik haklarının başkasının elinde olmamasıdır.** Bağımsız olmayan bir ülke, **özgür değildir.**

Özgür olmayan bir ülkenin, kendi topraklarını yönetebilme hakkı yoktur. Kendi topraklarında yatan madeni, bağımlı olduğu ülke çıkartır ve işler. Bu ülkenin vatandaşları, o madene veya madenden üretilen ürüne doğrudan değil, bağımlı oldukları ülkenin fiyatlandırması ile erişir. **Bu ekonomik olarak negatif bir durumdur.**

Özgür olmayan bir ülke, **savaş durumunda kendisi karar veremez.**

Ordusunu **kendisi yönetemez.** Dolayısıyla ülkenin yönetimi, ülkenin başındaki insana değil, bağımlı olduğu ülkenin başındaki insana bağlıdır. Kendi kararlarının yürürlüğe girmesi için, önce o **bağımlı olduğu ülkenin başındaki bireyden onay alınması gerekir.**

Kısaca özgür olamayan bir ülke, aslında **bağımlı oldukları ülkeye bağlı bir kara parçasıdır**. Üzerinde yaşayan insanların hakları, bağımlı oldukları ülke tarafından kontrol edilir. Genellikle bağımlı olunan ülkeler tarafından sömürülür, fakirleştirilir ve hakları elinden alınır.

Bir ülkenin bağımsız olması bu sebepten dolayı oldukça önemlidir.

Metinde Geçen Kelimeler ve Kelime Grupları

<ul style="list-style-type: none">• Paşa• Kiremit• Eksik olma• Kurultay• İnşaat• Kolay gelsin• Mebus• Hürriyet• Kenetlenmek	<ul style="list-style-type: none">• Not etmek• Teklif• Bendeniz• Milli irade• Natamam• Çatı• Gaye• İstiklal• Zerre
---	--

Dersin Genel İşlenişi

(ÖĞRETMENİN SEVİNCİ)

- Geleneksel çocuk oyunları ve oyunların kültürümüzdeki önemiyle ilgili araştırmalar paylaşılacak.
- Filmi izlemeden önce 1. etkinliğin “a” bölümünü (metin tahmin) yapılacak.
- İzleme dosyasına ulaşmak için karekodu okutulacak
- Filmi dikkat dağıtıcı hareketlerden kaçınarak izlenecek.
- Anlamını bilmediğiniz kelime ve kelime gruplarını defterinize not ediniz.
- Bunların anlamını metnin bağlamından hareketle tahmin ediniz.
- Tahminlerinizin doğruluğunu TDK Güncel Türkçe Sözlük’ten kontrol ediniz.
- Filmi izlerken içeriğine odaklanarak anlamadığınız bölümlerle ilgili soruları uygun zamanda sormak üzere defterinize not ediniz.
- İzleme süreci tema sonundaki İzleme Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği’ni kullanılarak öğrenci tarafından değerlendirilecek.
- 1. Etkinliğin “b” bölümü yapılacak.(Metin tahmin doğruluğu)
- Metinle ilgili sorular cevaplanacak. (2. Etkinlik)
- 3. etkinlik yapılacak. (Filmden alınan görsel yorumlanacak))
- 4. etkinlik yapılacak. (Görseldeki duygular))
- 5. etkinlik yapılacak. (Olay örgüsü)
- 6. etkinlik yapılacak. (Ana fikir)
- 7. etkinlik yapılacak. (Büyük harflerin kullanımı)
- 8. etkinlik yapılacak. (Kavramları ilgili olduğu cümleyle ilişkilendirme)
- Oluşturulan diyalog ürün dosyasına konulacak.
- 9. etkinlik yapılacak. (Bir film ya da bir belgesel izlenmesi söylenecek. Öğrenci hazırlanıp arkadaşlarının karşısında konuşacak.)
- Konuşma, tema sonundaki “Konuşma becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği” kullanılarak değerlendirilecek.
- 10. etkinlik yapılacak. (Büyük harflerin kullanımı)
- 11. etkinlik yapılacak. (İsim ve fiillerin farkı)
- 12. etkinlik yapılacak. (Sınıfta mekân betimlemesi yapılacak.)
- Öğrenciler tarafından tema sonundaki “Konuşma Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği” doldurulacak.
- “BU GÖREV BİZİM” bölümü öğrenciye ödev olarak verilecek.

ÖDEV: Milli Mücadele yıllarında cephedeki askerlerimizin ailelerine yazdığı mektupları araştırınız. Ulaştığınız mektuplardan birini sınıfa getiriniz.

1. ETKİNLİK

Soru: Filmin adından ve görselinden hareketle içeriğini tahmin ediniz.

Tahmininizi ve gerekçelerinizi aşağıya yazınız.

- **Cevap:** Filmin adından ve görselinden hareketle içeriğinin Atatürk ve Kurtuluş Savaşı'yla ilgili olduğunu düşünüyorum. Çünkü filmin adındaki ifade Atatürk'ün bir cümlesidir. Görselde de Atatürk vardır.

Soru: Filmin içeriğiyle ilgili tahmininiz doğru çıktı mı? Gerekçelerinizin uygunluğunu değerlendiriniz.

- **Cevap:** Tahminim kısmen doğru çıktı. Metnin Atatürk'le ilgili olduğunu tahmin etmiştim ama başlık ve görselde TBMM ile ilgili bir detay yer almadığı için bunu tahmin edemedim.

2. ETKİNLİK

Soru: Aşağıdaki soruları izlediğiniz filmde hareketle sözlü olarak cevaplayınız.

Soru: Meclisin ismi nasıl ve kim tarafından konulmuştur? Meclis için sizin isim öneriniz ne olurdu?

- **Cevap:** Meclis'in adıyla ilgili olarak orada bulunan mebuslardan teklifler alındı, Atatürk daha sade ve anlaşılır bir isim olması gerektiğini söyledi ve Büyük Millet Meclisi teklifini sundu, teklif alkışlarla kabul edildi. Ben de Atatürk'le aynı ismi düşünürdüm.

Soru: Metnin başlığı olan "Ya İstiklal ya Ölüm" ifadesiyle ne anlatılmaktadır? Açıklayınız.

- **Cevap:** Kurtuluş Savaşı Türk milleti için ya var olma ya da yok olma mücadelesiydi. Atatürk de bunun farkında olarak bu işin sonunun ya bağımsızlık ya ada ölüm olacağını ifade etmek için bu sözü söylemiştir.

Soru: Atatürk, Meclisin ne zaman ve nasıl açılacağını ilgili yerlere nasıl haber vermiştir? O günkü iletişim olanaklarıyla bugünkü olanakları karşılaştırdığınızda neler söyleyebilirsiniz?

- **Cevap:** Atatürk, Meclisin ne zaman ve nasıl açılacağını ilgili yerlere telgraf yoluyla haber vermiştir. O günler için telgraf, hızlı bir iletişim aracı olmasına rağmen günümüzdeki araçlar çok daha hızlı ve etkilidir.

Soru: Atatürk, Mehmet Âkif Ersoy'a söylediği "Mücadelemizin size çok ihtiyacı var Mehmet Âkif Bey. Anlayacağınız istirahatinize pek fırsat tanımayacağız." sözüyle ne demek istemiştir?

- **Cevap:** Mehmet Akif Ersoy iyi bir hatipti yani etkili konuşma becerisine sahipti. O dönemde halkı kurtuluş mücadelesinin yanına çekebilmek ve insanları bilinçlendirmek gerekiyordu. Onun için yorulmak nedir bilmeden, dinlenmeye fırsat bulamayacak şekilde koşturmak gerekiyordu. Atatürk de Mehmet Akif'ten bunu istemişti.

Soru: Filmin en çok hangi sahnelerinden etkilendiniz? örnekler vererek açıklayınız.

- **Cevap:** Filmde en çok halkın kendi kiremitlerini getirdiği ve Meclis'in tekbirlerle, dualarla açıldığı sahneden etkilendim.

Dersin İşlenişine İlgili Etkinliklerle İlgili Notlar ve Açıklamalar

3. ETKİNLİK

Soru: Aşağıdaki soruları izlediğiniz filmde alınan görsellerden hareketle cevaplayınız.

Soru: Görsel hangi değer ve becerilerle ilişkilendirilebilir? Yazınız.

- **Cevap:** Görsel vatan için dayanışma içinde küçük büyük demeden çalışmak ve dikiş-nakiş işlerindeki beceriyle ilişkilendirilebilir.

Soru: Atatürk'ün yüz ifadesinden hareketle hangi duygular, içinde olduğu söylenebilir? Filmdeki olaylarla ilişkilendirerek açıklayınız.

- **Cevap:** Görselde Meclis'in açılması anında Atatürk'ün yüz ifadesinde mutluluk, gurur ve minnet duyguları kendisini göstermektedir.

4. ETKİNLİK

Soru: İzlediğiniz filmde geçen bazı kelimeler aşağıda verilmiştir. Bunlardan hangileri metnin anahtar kelimeleri olabilir? İşaretleyiniz.

- Anahtar kelimeleri bulmak için önce metni dikkatlice dinleyip anlayınız.
- Sık tekrar eden kelimeleri not alınız. Bu kelimelerin metnin konusuyla ya da alt konularıyla ilgili olup olmadığını kontrol ediniz.
- Ana düşünceyle ilişkili olan anahtar kelimeler, iletilmek istenen mesajı anlamaya yardımcı olur.
- Anahtar kelimelerin dinlediğiniz metnin içeriğini doğru yansıttığından emin olunuz.
- **Cevap:**
 - ✓ Meclis
 - ✓ İstiklal
 - ✓ Mücadele
 - ✓ Açılış
 - ✓ Vatan

Soru: Belirlediğiniz anahtar kelimelerin varsa eş anlamlarını söyleyiniz.

- **Cevap:**

istiklal: bağımsızlık

mücadele: savaş

vatan: yurt

5. ETKİNLİK

Soru: Aşağıdaki tabloyu izlediğiniz filmde hareketle doldurunuz.

- **Cevap:**

Kişiler: Atatürk, Mehmet Akif Ersoy, diğer mebuslar.

Zaman: 23 Nisan 1920.

Yer: Meclis binası-Ankara.

Olay: TBMM'nin açılma süreci.

Soru: Filmde Mustafa Kemal ile Mehmet Âkif Ersoy arasında nasıl bir bağ kurulmuştur? Söyleyiniz.

- **Cevap:** Atatürk, Mehmet Akif Ersoy'u Meclis'in açılması ve devamında Kurtuluş Savaşı'nda aktif bir şekilde yanlarında görmek istediğini söylemiş, Mehmet Akif de memnuniyetle kabul etmiştir.

Soru: Büyük Millet Meclisi, filmin başından sonuna nasıl bir değişikliğe uğramıştır? Söyleyiniz.

- **Cevap:** Filmin başında Meclis'in inşaatında ve malzemelerinde bazı eksiklikler vardır, film boyunca eksiklikler halkımızın da yardımıyla giderilmiş ve binanın yapımı tamamlanmıştır.

6. ETKİNLİK

Soru: Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

Soru: İzlediğiniz filmde Meclis binası yapılırken halkın desteği nasıl gösterilmiştir?

- **Cevap:** Kiremit eksikliğini, masa-sandalye eksikliğini vatandaşlarımız büyük bir fedakârlıkla gidermiştir.

Soru: Meclis isminin seçilme süreci filmde nasıl anlatılmıştır?

- **Cevap:** Mebuslardan Meclis'in ismiyle ilgili öneriler alınmıştır, en son olarak Atatürk'ün teklifi alkışlarla kabul edilmiştir.

Soru: Filmde izlediğiniz olaylar Millî Mücadele sürecinde yaşananlarla örtüşüyor mu? Açıklayınız.

- **Cevap:** Evet, filmde izlediğimiz olaylar Millî Mücadele sürecinde yaşananlarla, derslerimizde okuduklarımızla örtüşüyor. Derslerimizde gördüğümüz birlik beraberlik ruhu, filmde de kendisini gösteriyor.

Soru: Sorulara verdiğiniz cevaplardan hareketle filmin ana fikrini nasıl ifade edersiniz?

- **Cevap:** Metnin ana fikrini "Türk milleti her türlü zorluk ve yokluğa rağmen fedakârca bir birlik beraberlik ruhuyla Meclis'i açmış ve Kurtuluş Savaşı'nı kazanmıştır." şeklinde ifade edilebilir.

Soru: Filmin ana fikrinden hareketle Millî Mücadele günümüzde yaşansaydı siz neler yapardınız? Açıklayınız.

- **Cevap:** Biz de o zaman gibi birlik-beraberlik ve dayanışma içinde milletimiz ve vatanımız için elimizden gelen her şeyi yaparız.

7. ETKİNLİK

Soru: İzlediğiniz filmde geçen aşağıdaki cümleden ne anlıyorsunuz? Yazınız.

İstiklal ve hürriyete âşık öyle bir milletiz ki her zorlukta işte böyle kenetleniyoruz.

- **Cevap:** Türk milleti tarihin her döneminde bazı zorluklarla başa çıkmak zorunda kalmıştır. Milletimiz karakteri gereği başka milletlerin egemenliği altına girmeyi asla kabul etmemiş, bağımsızlık ve özgürlüğü için çok büyük mücadeleler içine girmiştir. Bu tür zor durumlarda da kenetlenerek, dayanışma ruhu içinde istiklal ve hürriyetini yani bağımsızlık ve özgürlüğünü elde etmiştir.

8. ETKİNLİK

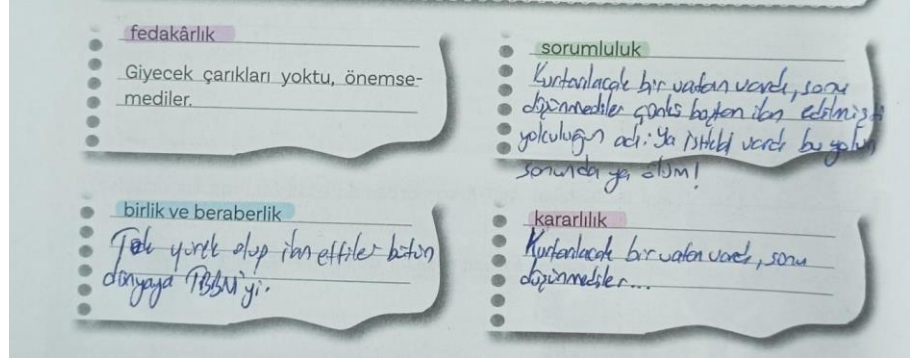
Soru: İzlediğiniz filmin sonunda seslendirilen aşağıdaki metni inceleyiniz.

Verilen kavramların ilişkili olduğu cümleleri örnekteki gibi yazınız.

"Hacı Bayram Camiinde 1920 yılı Nisan'ın 23 u bir Cuma günü. Hava aydınlık ve ; müjdeli. Eller semaya açılmış, yürekler aynı duaya "Amin" diyor. Tek yürek olup ilan ! ettiler bütün dünyaya Türkiye Büyük Millet Meclisini. Yiyecek

ekmekleri yoktu, sab- j rettiler; giyecek arıkları yoktu, önemsemediler. Kurtarılabacak bir vatan vardı, sonu ! düşünmediler çünkü baştan ilan edilmişti yolculuğun adı: Ya istiklal vardı bu yolun i sonunda ya ölüm!"

• **Cevap:**

Soru: Meclis açılışına giden kişiler olduğunuzu hayal ediniz. Yukarıdaki paragrafın seslendirildiği anda neler hissederdiniz? Düşüncelerinizi söyleyiniz.

- **Cevap:** Ben bu filmi izlediğim zaman bile çok duygulandım ve tarihimle, mensubu olduğum milletle büyük gurur duydum. Meclisin açılışına giden kişilerden olsaydım bu duyguyu kat kat daha fazla hissederdim.

9. ETKİNLİK

Soru: Atatürk ve Millî Mücadele'yi konu alan izlediğiniz bir filmi, okuduğunuz bir kitabı ya da katıldığınız bir bayram törenini aşağıdaki yönergeler doğrultusunda arkadaşlarınıza anlatınız.

- Konuşma yapacağınız mekânın özelliklerini göz önünde bulundurunuz.
 - Baş, el, kol hareketi ve duruşunuzla ifade ettiklerinizi destekleyiniz.
 - Yüz ifadelerinizi anlattıklarınızın içeriğine uygun olacak şekilde kullanınız.
- **Cevap:**

Katıldığım bir bayram törenini anlatmak benim için unutulmaz bir anıyı paylaşmak gibidir. Bu tören, Cumhuriyet Bayramı için düzenlenmiş bir kutlamaydı ve her yıl olduğu gibi bu yıl da büyük bir coşku ve heyecanla gerçekleşti.

Sabah erkenden bayraklarla süslenen meydanlara akın eden kalabalık, bayramın coşkusunu daha da arttırıyordu. Tören alanına gittiğimde, insanların ellerinde Türk bayraklarıyla alanı doldurduğunu ve büyük bir heyecanla beklediklerini gördüm. Protokol alanında, öğrenciler, öğretmenler, askerler ve sivil vatandaşlar bayrağımıza saygı duruşunda bulunmak için yerlerini almıştı.

Tören, İstiklal Marşı ile başladı. Marşın okunduğu an, herkesin yüreğinde aynı duygunun yankılandığını hissettim; özgürlük ve bağmsızlık. Ardından protokol konuşmaları başladı. Belediye başkanı, Atatürk'ün Cumhuriyet'e verdiği önemi vurgulayan bir konuşma yaptı. Konuşmanın ardından öğrenciler hazırladıkları

şiiirleri okudu, folklor ekipleri halk oyunları gösterileri sundu ve ordu bandosu marşlar çaldı.

Törenin en coşkulu anı ise askerlerin geçit töreniydi. Bayraklarla donatılmış araçlar ve marşlarla yürüyen askerler, kalabalığın alkışları arasında geçit yaptı. Hep birlikte “Yaşasın Cumhuriyet!” sloganları atarak, Cumhuriyetimizin kazanımlarını bir kez daha hatırladık.

Tören sonunda, herkesin yüzünde bir gurur ve mutluluk ifadesi vardı. Bayramın coşkusu ve Cumhuriyet’e olan sevgi, hepimizin ortak duygusu olmuştu. Bu tören, Cumhuriyetimizin önemini bir kez daha hissettiğim ve bayrağımızın altında bir araya gelmenin değerini anladığım anlamlı bir gündü.

Soru: Konuşmanızı tema sonundaki “Konuşma Becerisi Öz Değerlendirme Ölçeği”ni kullanarak değerlendiriniz. Güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi belirleyiniz. Sonraki etkinliklerde gelişmeye açık yönlerinizi geliştirmeye çalışınız.

- **Cevap:** Değerlendirmeyi sizler yapabilirsiniz.

10.ETKİNLİK

Soru: Aşağıdaki cümlelerde büyük harflerin kullanım alanlarına örnekler verilmiştir. Altı çizili kelime gruplarında büyük harflerin kullanımıyla ilgili kuralı ilgili yere yazınız.

- Çanakkale Boğazi, tarihte pek çok deniz savaşına sahne olmuştur.
- Tarih boyunca Tuna Nehri, birçok farklı medeniyet için çok önemli olmuştur.

Kural: Her adlandırma ile isimler sonra gelen ve gelir, gelir, gelir, gelir, gelir vb. bitiren isimler büyük harfle başlar

- Türk Tarih Kurumu, birçok araştırma ve yayın yaparak tarih bilincini artırmaktadır.
- 23 Nisan 1920 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi, Ankara'da açılmıştır.

Kural: Kurum ve kuruluş ve kurul adlarının her kelimesi büyük harfle başlar

- Dolmabahçe Sarayı, Mustafa Kemal Atatürk'ün son günlerini geçirdiği yerdir.
- Her yıl binlerce kişi Atatürk Köşkü'nü ziyaret ediyor.

Kural: Saray, köşke, han, kale, köprü, anıt, kule vb. yapı adlarının bütün kelimeleri büyük harfle başlar

- Gazi Mustafa Kemal Bulvarı, başkentin en işlek yerlerinden biridir.
- Erzurum'un tarihî dokusunu Nene Hatun Sokak yansıtmaktadır.

Kural: Mahalle, meydan, bulvar, cadd, sokak adlarında geçen mahalle, meydan, bulvar, cadd, sokak kelimeleri büyük harfle başlar

- b.** Aşağıdaki cümlelerde altı çizili ifadelerde noktanın hangi amaçla kullanıldığını belirleyiniz. Noktayı aynı amaçla kullandığınız birer cümle yazınız.

10.11.1938 tarihinde millet derin bir üzüntü duydu.

Cümlem: Tarihlerin yolunda gün ay ve yılların sayıları birbirinden ayrılmak için...

Her yıl 09.05'te Gazi Mustafa Kemal'i saygıyla anarız.

Cümlem: Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayrılmak için...

- c.** Aşağıdaki cümlelerde soru işaretinin kullanıldığı yerlerden bazıları ile bunlarla ilgili örnek cümleler verilmiştir. Siz de defterinize soru işaretini aynı amaçla kullandığınız cümleler yazınız.

Soru eki veya sözü içeren cümle veya sözlerin sonuna konur.

Millî Mücadele'nin en önemli komutanları kimlerdir?

Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonuna konur.

Uzun uzun düşünüp birden başını kaldırdı: — Yaşınız?

Soru: Aşağıdaki cümlelerde soru işaretinin kullanıldığı yerlerden bazıları ile bunlarla ilgili örnek cümleler verilmiştir. Siz de defterinize soru işaretini aynı amaçla kullandığınız cümleler yazınız.

• **Cevap:**

Soru eki veya sözü içeren cümle veya sözlerin sonuna konur: Bu kitabı daha önce okudun mu?

Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonuna konur:

— Müdür yardımcısı dönüp sordu:

— Sınıfın?

11. ETKİNLİK

Soru: Aşağıda verilen cümlelerdeki altı çizili kelimeleri inceleyiniz. Bunları isim olup olmama açısından gruplandırarak isim olanları işaretleyiniz.

• **Cevap:**

Atatürk, Mehmet Âkif Bey ile konuşuyor.
 Mehmet Âkif, Atatürk'ü ziyaret ediyor.
 Emin, sandalyede dikkatle onları dinliyor.
 Duvarın boyası solmuş.
 Pek çok şey konulmuş masanın üzerine.

Duvardaki harita değişmiş.
 Kapı açıldı ve asker içeri girdi.
 Perdeler toplanmış ve bağlanmış.
 Ortada ahşap bir sehpa duruyor.
 Odanın zemininde eski bir halı vardı.

b. Gruplandırduğunuz kelimeleri aşağıdaki tablolara yazınız. İkinci tabloyu öğretmeninizin yardımıyla adlandırınız.

İSİM	
Atatürk	Ziyaret ediyor
Sandalye	Konulmuş
Boya	Değişmiş
Perde	Duruyor
Halı	

Soru: Yukarıdaki grupları oluştururken nelere dikkat ettiniz? Grupların ayırt edici özelliklerini söyleyiniz.

• **Cevap:** İsimleri belirlerken varlıkları karşılmasına, filleri bulurken bir iş, durum, eylem bildirmesine dikkat ettim.

12. ETKİNLİK

Soru: Bir mekânın betimlendiği aşağıdaki paragrafı inceleyiniz. Farklı renklerle gösterilen cümlelerin nelere odaklandığını öğretmeninizin rehberliğinde tartışarak belirleyiniz. Daha önce öğrendiğiniz kişi betimlemesiyle mekân betimlemesinin benzerlik ve farklılıklarını söyleyiniz.

• **Cevap:** Sarı renkle yazılan betimlemelerde cümleler, varlık ve durumların belirgin özelliklerini ortaya koymakta, maviyle gösterilen yerlerde ise sarı renkle gösterilen betimlemelerin uyandırdığı izlenim ve duyguları ifade etmektedir. Sarı renkli bölümde duygulara yer verilmezken mavi renkli bölümde duygulara yer verilmiştir.

Soru: Paragrafı okurken gözünüzde nasıl bir resim canlandı? Bu resmin gözünüzde canlanmasının sebebi ne olabilir? Düşüncelerinizi söyleyiniz.

• **Cevap:** Paragrafı okurken gözümde savaş anının kargaşası, dumanlar, çatışmalar canlandı. Bunun nedeni betimlemede kullanılan niteleyici sözcükler oldu. Zaten betimleme, sözcüklerle resim çizmek olarak da adlandırılmaktadır.

Soru: "Ya İstiklal ya Ölüm" filminden alman aşağıdaki görseli kullanarak Meclisi betimleyen bir paragraf yazınız. Yazınızın hedef kitesini ve yazma araçlarını siz belirleyiniz. Paragrafı yazarken yazma stratejilerini uygulayınız.

• **Cevap:**

Plan: Önce binanın ana malzemesinden söz edeceğim, sonra diğer detayları anlatacağım.

Taslak Metni: Bina, Osmanlı mimarisinin özelliklerini taşıyan, taş yapı malzemeleriyle inşa edilmiş büyük bir yapı. Yapının cephesinde büyük, kemerli pencereler dikkat çekiyor. Ayrıca, üst kısmında yer alan geniş saçaklar, Osmanlı dönemi mimarisinin yaygın bir unsuru olan ahşap detaylarıyla süslenmiş gibi görünüyor.

Gözden Geçirilmiş Metin: Meclis binası, Osmanlı mimarisinin özelliklerini taşıyan, taş yapı malzemeleriyle yapılmış büyük bir yapıdır. Yapının ön yüzünde büyük, kemerli pencereler vardır ve bu pencereler dikkat çekicidir. Ayrıca, binanın üst kısmında yer alan geniş saçaklar, Osmanlı dönemi mimarisinin yaygın bir ögesi olan ahşap detaylarıyla süslenmiştir.

Soru: Öğretmeninizin geri bildirimleriyle güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi belirleyiniz. Sonraki etkinliklerde güçlü yönlerinizi kullanmaya, gelişmeye açık yönlerinizi güçlendirmeye özen gösteriniz.

- **Cevap:** Taslak metinde Türkçe karşılığı olan bazı sözcükler kullanmıştım, gözden geçirilmiş metinde bunların Türkçe karşılıklarını kullandım, bu konuya dikkat etmem gerekiyor.

Soru: Millî mücadele yıllarında askerlerimizin ailelerine yazdığı mektupları araştırınız. Ulaştığınız mektuplardan birini sınıfa getiriniz.

- **Cevap:**

Sevgili Kardeşim,

“Sabah güneşin doğmasıyla birlikte yüzlerce topun soğuk namlusundan müthiş seslerle çıkan mermilere asabiyetle yumruklarını sıkarak askerlerin, düşman üzerine atılmak ve onları toprağa sermek için dört gözle bekletilen ileri hareketin emrini aldı. Gaziler’i takviyeye gidiyorduk.

İlderesi, düşmanın yüzlerce mermisinin düştüğü yer olup buradan geçmek biraz tehlikeli ise de düşmandan intikam için bütün bedenleri titreyen askerim, din kardeşlerine yetişmeye mani olan her şeye bir alaka bakışla fırlatarak ileri atıldılar.

Yol üzerinde her nasılsa düşman mermisinden ateş alan bir sandık cephanesi, yolu bütün bütün kapamış, dini, vatani, milleti için yoldan geçmeye çırpınan bu Türk kalpleri, civardan tedarik ettiği kum torbalarını omuzlayarak yanan sandık üzerine hemen dördü birden atıldı. İki saniye sonra sandık, torbalar altında kalmış ve yolumuza mani olacak müşkülât ortadan kaldırılmıştı.

Bu dört askerlerin cesareti ve fedakârlığı sayesinde İlderesi yolu açıldı. Tam zamanında Gaziler’de bulunan silah arkadaşlarına yetişmek mümkün oldu ise

	<p>de Ethem Onbaşı ismindeki nefer bu vazifeyi yerine getirirken sol kalçasından şarapnel misketiyle yaralanarak şu sözleri söyledi.</p> <p>‘Bir senedir kullandığım silahımla hunhar düşmana bir kurşun atmadan hastaneye gidiyorum. Bari benim intikamımı siz alın’ diye ellerime kapandı ve sulu gözlerinden yaşlar akıtarak ayrıldı.”</p>
<p>FARKLILAŞTIRMA</p>	
<p>Zenginleştirme</p>	<p>*Atatürk’ün insani yönlerine yönelik araştırma yapılması ve edinilen bilgilerin dijital içerik hâline getirilip sınıfta ya da uygun dijital ortamlarda sunulması istenir.</p> <p>*Bulunulan yerdeki -varsa- “Atatürk Müze Evleri ve Köşkleri”, “Çanakkale Zaferi”, “Millî Mücadele” ve “Cumhuriyet”e ilişkin müzeler ya da konuya ilişkin sanal müzeler gezilir. Bu geziler neticesinde elde edilen bilgilerle daha evvel okunan kaynaklardan edinilen bilgilerin eleştirel bir bakış açısıyla karşılaştırdığı bir değerlendirme yazısı yazılması istenir.</p> <p>*Atatürk’ün yazdığı kitapların görsellerinden oluşan bir duvar panosu hazırlanarak “Gençliğe Hitabe bu kitaplardan hangisindedir?” gibi araştırmaya yönelik merak uyandırıcı sorularla kitaplar hakkında araştırma yapılması ve Gençliğe Hitabe’nin bulunduğu Nutuk adlı eserin sınıf kütüphanesine dahil edilmesi istenir.</p> <p>*Öğrencilerden temada işlenen konuya yönelik, dijital hikâyeleme aşamalarına göre özgün öyküler yazmaları, yazdıkları öyküyü senaryolaştırarak canlandırmaları istenir.</p>
<p>Destekleme</p>	<p>*Dinleme/izleme ya da okuma etkinliği öncesinde, metinde geçen önemli kelimeler listelenir ve bu kelimelerin özellikleri (gerçek, mecaz, yan, eş ve zıt anlamları vb.) görsel araçlar ve şematik düzenleyiciler yardımıyla verilir.</p> <p>*Dinleme/izleme ya da okuma etkinliği öncesinde bilgilendirici metinlerdeki kavram, bilgi; öyküleyici metinlerdeki kişi, yer, zaman vb. yapılarla ilişkin unsurların yer aldığı kavram ya da hikâye haritası gibi şemalar oluşturulup sunulur.</p> <p>*Dinleme/izleme, okuma metni ya da tema içerisinde yer alan “Millî Mücadele” ile ilişkili kavramlar görsel işitsel araçların sunumu ve uygun şematik düzenleyicilerin kullanımı ile somutlaştırılır.</p> <p>*Tema kapsamındaki öğrenme çıktıklarına yönelik çalışmalar yapılırken iş birliği öğrenme ortamlarının oluşturulması sağlanır. Okuma ve yazma çalışmalarında işleyişin nasıl olması gerektiği bire bir anlatılarak süreç öğrenci ile yürütülür.</p>

<p>Gelecek Derse Hazırlık</p>	<p>Çocuk oyunu ve yarışmaları ile ilgili erişim olanaklarınızı da göz önünde bulundurarak gelecek derse kadar uygun kaynaklardan belgesel, kısa</p>
--------------------------------------	---

	<p>film, çizgi film vb. materyallere yönelik bir araştırma yapınız. Araştırmaya başlamadan önce hangi bilgi kaynaklarını ve materyalleri kullanabileceğinizi ve bunlara nasıl ulaşabileceğinizi belirleyiniz.</p> <ul style="list-style-type: none">› Belirlediğiniz materyal ve kaynakları amaç, ilgi ve ihtiyaçlarınıza uygunluğu açısından değerlendiriniz. Gerekli görürseniz yeni kaynak ve materyallere ulaşabilirsiniz.› Bu sürece yeniden başlayacak olsaydınız materyal ve kaynak seçimlerinize yönelik neleri değiştirmek veya korumak isterdiniz? Neden?› Bu etkinlikte öğrendiklerinizden hareketle sonraki çalışma süreçlerine aktarmak istediklerinizi defterinize not alınız.
--	--

Plânın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar	
Öğretmen Yansıtmaları	Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

Ziya Can YAVAŞ
Türkçe Öğretmeni